Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXIX. | Число 262. | Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 9. падолиста, 1921. | VOL. XXIX. | No. 262. | Jersey City, N. J., Wednesday, November 9, 1921. | THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ВЛАСТИТЕЛІ КОПАЛЕНЬ УСТУПАЮТЬ ЮНІЯМ

ПИТСБУРГ, ПА., 7. падолиста.—Властителі копалень мягкого вугля, котрим юнії загрозили страйком на случай, якби вони поважилися піти слідами судового зарядження судді Ендерсона та відкликали так звану систему відтягання (вклад до юнії при виплаті), повідомили нині предсідателів місцевих юній в питсбурськім окрузі, що вони не будуть заводити покищо ніяких новин і будуть далі виконувати цілий свій контракт з юніями.

В той спосіб властителі копалень вугля запобігли страйкови майнерів, які готові були вийти на страйк, якіб лише властителі заповіли зломанне контракту.

МАЙНЕРИ В ІНДІЯНІ ТА ОГАЙО ВЕРТАЮТЬ ДО РОБОТИ.

ТЕРІ ГОТ, Індіяна, 7. падолиста. — Як доносять з усіх копалень в стейті Індіяна, майнери мягкого вугля послухали приказу уряду одинайцятого округа майнерської юнії Ди Юнайтид Майн Веркерс оф Америка та вертають до роботи.

ЕТІНС, Огайо, 7. падолиста. — Згідно з припорученнєм юнійного уряду майнери мягкого вугля шестого округа вертають до роботи.

ПАЛАТА ПОСЛІВ ВІДКИДАЄ ПРОСЬБУ ГАРДИНҐА О ГРОШІ НА КОНФЕРЕНЦІЮ.

ВАШИНҐТОН, 7. падолиста. — Палата послів відкинула просьбу президента Гардинґа о визначенне йому 50.000 долярів на краще удержанне спокою у Вашинґтоні підчас конференції над зменченнєм зброєнь.

Внесенне відкинув комітет для розходів, порадивши вжити для сеї цїли морських жовнірів (маринс).

ПОЗОВ ПРОТИ МАЙНЕРСЬКОЇ ЮНІЇ.

ЛИТЕЛ РОК, Аркензо, 7. падолиста. — Найвисший суд стейту Аркензо розбирав нині відклик одної пані, Баскин на імя, котра пізвала майнерську юнію Ди Юнайтид Майн Веркерс оф Америка о 100,000 долярів відшкодовання за смерть її мужа.

В своїм позві позовничка заявляє, що страйкарі, члени згаданої юнії, підчас страйку майнерів в Прері Крі (в західній части стейту) взяли її мужа силоміць, завели до одної хати і застрілили на смерть.

Низший суд відкинув був позов, а найвисший суд, розбираючи справу в наслідок спротиву позовнички, орік, що юнія Ди Юнайтид Майн Веркерс оф Америка є добровільна незаінкорпорована організація і яко така не може бути позивана ані не може позивати в стейті Аркензо.

ЕКСПЛЬОЗІЇ В МАЙНІ.

ПИТСБУРГ, Канзас, 7. падолиста. — Аж дві експльозії (вибухи) случилися учора в одній невеличкій майні, що належить до Бергес Ковл Ко. та лежить коло Молбері.

Вибухи понищили вхід до копальні та попсули всю електричну машинерію.

Копальня робила через кілька тижнів мимо страйку робітників по других копалнях. Компанія складається з вісьмох людий, з котрих кождий є самий майнером і працює в копальні. Ніхто кромі них в майні не працював.

ПРИЇЗД ПРЕМІЄРА ФРАНЦІЇ ДО АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК, 7. падолиста. — На французькім кораблі „Лафайет" приїхали нині до Америки французький премієр Арістід Бріян, бувший премієр Рене Вівіяні та другі члени французької делеґації на вашинґтонську конференцію в справі зменчення видатків на зброєння.

Зараз по вступленню на сушу, французький премієр видав публичну заяву, в котрій підносить приязнь межи Францією та Злученими Державами та їх взаїмну поміч для себе в минувшині.

СЕНАТ УХВАЛИВ ЗАКОН ПРО ПОДАТКИ.

ВАШИНҐТОН, 7. падолиста. — Сенат ухвалив нині новий закон про податки. Межи иньшими точками закона, котрий в значній мірі знесить тягарі з богатих людий, находиться також постанова про податки на подарунки, яка має на цїли запобігти тому, щоби богачі уникали податків від спадщини через роздаванне маєтку своїм кревним за життя.

За законом голосували всі републиканці, кромі трох (Мозес, Ла Фолет та Норис) та один демократ. Законопроект, ухвалений сенатом, ріжниться подекуди від законопроекту палати послів і через те оба прийдуть тепер під обради спеціяльної конференції з представників обох палат конґресу.

ДЕПАРТАМЕНТ ВІЙНИ ПРОСИТЬ АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛЕҐІОН О ПОМІЧ ПРОТИ ВОТСОНА.

ВАШИНҐТОН, 7. падолиста. — Воєнний департамент (міністерство війни) попросило нині організацію ветеранів великої війни, що зветься Американський Леґіон (Америкен Ліджен), щоби вона помогла йому розслідити усі закиди сенатора Вотсона, піднесені проти несправедливого поступовання військових властий проти американських вояків.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ДЕЛЕҐАТ ЗА ЯВНОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА., 7. падолиста. Вітторіо Роляндї Річчі, амбасадор Італії в Злучених Державах, та один з італійських делеґатів на конференцію для зменчення зброєнь, заявився нині за зменшеннєм дипльоматичної тайни, окружаючої вашинґтонську конференцію, та за веденнєм публичних нарад.

УКРАЇНСЬКА ГІМНАЗІЯ В ВИЖНИЦІ НА БУКОВИНІ.

В українській гімназії у Вижниці тепер дуже прикрі відносини. Румунський секретаріят для освіти не виплатив на 1. жовтня ц. р. платні 12 українським, 8 жидівським і 4 німецьким суплентам без ніякого попередного виповідження служба та без подання причин і доручив їм декрети звільнення. З 12 українських суплентів є лише трох без іспиту, всі инші мають іспити більш як 3 літ і 10—14 літ служби. Їх отже всіх відправлено одного дня, навіть без 14-дневного виповідження. Не відправлено лише математиків: двох із черновецької української гімназії та одного з вижницької, а попереношено їх до румунських гімназій до полудневої Буковини до Сторожинця, Ґура Гумори й Кімполюнгу. Кождого з цих перенесення звучить так:

„Краєва Рада реанґажує Вас на суплента гімназії в .... на час птреби, одначе найдовше до кінця шк. року 1921/22".

Гарні вигляди після довголітньої служби! Кождий із суплентів знає румунську мову так, як ученик із з ІІ-ої гімназійної кляси німецьку, й має вчити в румунській мві. Директор, діставши суплента-Румуна, може Українця кождої хвилини усунути без ніякої причини. Румуни українську гімназію в Вижниці — що так вульгарно висловимося — скастрували, а то: 6 суплентів счеркнули 1. жвтня ц. р. з лісти, одного перенесли до Кімполюнгу, а одного (сталго, природника) до румунської гімназії в Сучаві. Лишився тільки диркторі, 2 катехити, 1 українець, 1 історик (самі сталі й учать від 3 ц. м. в усіх клясах.

Це має бути початок розвязання вижицької гімназії, а наших осталих 5 професорів мають бняти опорожнені місця в черновецькій українській гімназії. В неділю 9. ц. м. мав бути в Чернівцях румунський президент міністрів і міністр освіти. До них вибиралася в справі української гімназії в Вижниці депутація а якщо й це не помогло, то поїхала мала депутація до Букарешту.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ТРАГЕДІЯ ПОЛЬСЬКИХ ЕМІҐРАНТІВ СЕЛЯН

„Краківська польська газета „Пшиящел Люду" з дня 25 вересня приносить **скарги польських хлопів з Америки, які посилаючи до польських банків доляри, поробилися тепер жебраками.** Отак жалується Казимір Богуцкі з Томаванда, Н. Й. що в лютім післав через генеральний польський консулят в Новому Йорку до польської каси ощадности у Варшаві 200 долярів, в квітні знову 200 долярів, а в липці 574 долярів 80 центів, разом **974 долярів і 30 центів** та дістав на це квіт на **133.850 польських марок.** З сим не може тепер вертати до краю, бо тут, як каже не дістав би за них навіть пів морга ґрунту. Другий знову селянин А. С. з Лаврене, Масс. який в Америці перебув 11 літ та разом з родиною заощадив собі **8.000 долярів** та за намовою висланників польського уряду зложив їх в польському консуляті в Америці, дістав на це квіт **на 976.000 польських марок.** За се визують вони польський уряд з його премієром Вітосом, та кідать свої жалі в „Пшиящел Люду" тими словами: „**Так ми польські патріоти є жебраками з ласки Вітоса та його господарки. Подарував ти нам дідівську палицю, Вітосе, хлопе і те! Нехай наші гіркі сльози будуть все при тобі, та нехай заплатить тобі Бог милосерний за наші кривди**"!

СКІЛЬКИ В РОСІЇ ЗГИНУЛО ЛЮДИЙ НАУКИ.

З Праги, столиці Чехословаччини, доносять:

Наприкінці зїзду проф. Метальников оголосив, звичайно, неповний спис російських учених, розстріляних та вбитих большевиками. У списку вчених, які загинули від тяжких умов життя совєтської Росії, біля 80 імен. Але сей список теж неповний. Зобри висказувано список в глибокому мовчанню. Зворушливе враження робили примітки до імен жертв большевизму: „розстріляний, розстріляний, вбитий, вбитий на улиці... вмер від виснаження, вмер на порозі громадської їдальні, збезсилений від голову і т. д".

СТИПЕНДІЇ УКРАЇНСЬКИМ СТУДЕНТАМ-БОГОСЛОВАМ.

Як повідомляє „Українська Трибуна" в статті проф. Огієнка „Українська церква на всесвітнім конгресі", конгрес „Світової Ліги для братерської згоди поміж народами через церков", який відбувся 1-го вересня у Женеві, постановив узяти на виховання до богословських шкіл Англії і Сербії 50 стипендіятів-Українців.

ЛЯХИ НА ВОЛИНІ.

Дня 16. жовтня арештовано в Здолбунові члена члена Рівенської „Просвіти", голову повітового Рівенського українського спортового товариства „Сокіл" і товариша голови української народньо-републиканської партії д. К. Вротновського-Сивошапку.

В мешканню його зроблено протягом кількох годин трус, взято, кореспонденцію, деякі рукописі і „підозрілі українські книжки".

Також переведено трус у бувшого голови Рівенської „Просвіти" д. Руцького. Він на волі. Також арештовано кількох рядових українських нітелігентів.

УТЕЧА БОЛЬШЕВИКІВ З РАЮ.

—о—

Большевицькі діячі щось почали виїздити до Европи зі свого раю. Горкий да Навгуйму лікуватись. Луначарський до Італії на соціялистичний конгрес; а отсе недавно до Гамбурга прибуло аж 82 сімї большевицьких комісарів з фальш-Німців.

ВИДАВНИЧИЙ РУХ НА БУКОВИНІ

—о—

Накладом редакції „Робітника" вийшла брошурка „Закон земельної реформи для Буковини". Ціна 10 левів. Накладом просвітного робітничого товариства „Воля" вийшли дві збірки: Кость Кракалія. Оповідання ч. І і ІІ. Ціна кожної книжечки .50 левів.

ХІНЕЦЬ ПРО БІЛИХ ЛЮДИЙ.

—о—

Одни хінський учений, який подає свій висказ не лише як свою думку, але й як загальне переконане Хінців, про білих людий, а головно про людий з західного світа, каже таке:

„Ви були великими духом лише раз, а той час не нинішний. Ви більше не дасьте світови Біблії ані подібної науки, бо до сего ви тепр нездібні завдяки вашій привичці до вигод і витребеньків, які убивають у вас шляхотність душі та взагалі чесноти. Ви нетерпимі на біду, невигоди і скромність, які витворили людяні чесноти. Колись ви шукали за чеснотою у біблї, але тепер коли у вас витворилась машинальність, ви забуваєте про чесноту а гоните за маєтками як божевільні; вам здається, що при помочи маєтку осягнете славу і велич духа.

„Хоч ви (білі люди), кажете, що нас тяжше цивілізувати чим яку будь иншу расу, а себе ставите високо понад нас, ви загинете завдяки вашій ненасичности, самолюбству і безоглядности супроти таких своїх ближних. За се ми, Хінці, стремимо до осягнення вищого і кращого житя без кривавої організації та ваших беудушних метод. Хоч вам здається, що ми назадницькі, мусите зрозуміти, що вдоволене з життя у нас більше чим у вас. Білий чоловік думає не над взнеслістю свого духа, але над тим, як би більше мати маєтку, вигод, і як би використати свого ближнього. І ви хочете вчити нас своїх ідеалів? Чи не смішне се? Радше пильнуйте себе а може відвернете той занепад, який вам грозить".

ЛЯХИ ЗАВІСИЛИ ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КОМІТЕТУ У ЛЬВОВІ

ОПЕЧАТАЛИ БЮРА УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КОМІТЕТУ І ЗАБОРОНИЛИ ДІЯЛЬНІСТЬ, З ПРИЧИНИ „РОЗВИВАННЯ ПРОТИ-ДЕРЖАВНОЇ ДІЯЛЬНОСТИ".

ЛЬВІВ, 22. жовтня. — З огляду на запечатанне бюр Українського Горожанського Комітету у Львові, дня 19. жовтня с. р. репрезентація виконуючого виділу У. Г. К. в особі о. Л. Куницького і д-ра Л. Малецького удалась до директора львівської поліції д-ра Райнлендера. Репрезентанти звернулись о дозвіл на дальшу діяльність Українського Горожанського Комітету з огляду на необхідність сеї інституції і невикінчение многих гуманітарних справ, з чого слідувати-муть для інтересованих величезні матеріяльні втрати.

Директор поліції заявив, що Український Горожанський Комітет буде завішений і дійсно тогосамого дня доручено У. Г. К. сей розпорядок:

„Дирекція Поліції у Львові. — Ч. 4033/пр. 2. — Львів, дня 19. жовтня, 1921.

„До Чесного Товариства „Український Горожанський Комітет", до рук о. каноніка Леонтія Куницького у Львові.

„На підставі § 6. буква а) закона з 5. мая, 1863, В. з. д. ч. 66, Дирекція поліції завішує діяльність Товариства „Український Горожанський Комітет", затвердженого рескриптом Намісництва з дня 21. червня, 1920, ч. XIII. з, 51035/1325/920, з причини розвивання антидержавної діяльности.

„Проти сеї резолюції прислугує право відклику до львівського Воєвідства, який можна внести в протягу 14 днів, числячи від дня доручення резолюції. Відклик не має здержуючої сили.

Директор поліції:
w z. Kreiner".

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД ТАКОЖ ГОТОВИТЬ ПРОЕКТ ПОЛЬСЬКОЇ АВТОНОМІЇ ДЛЯ ОБКРОЄНОЇ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

ЛЬВІВ, 20. жовтня. — Тутешний польський дневник „Курер Львовскі" доносить: „Дня 21. жовтня с. р. виступить польський уряд в „соймі" у Варшаві з проектом автономного закона для сеї частини Східної Галичини, в якій Українці становлять безоглядну більшість. Основою проекту є: територіяльна автономія, яка має відноситись до чотирох міліонів населення. До автономної території належить Львів, але НЕ НАЛЕЖИТЬ НАФТОВИЙ ТЕРЕН.

Проект передбачує краєвий сойм а одночасно представництво в загально-державному „соймі". Врешті, опираючись на версайському мировому договорі, „проект запоручує права національних меньшостей".

ЗАМІТКА. — Як видно, Ляхи налякались заходів правительства Петрушевича, а також американських і канадійських Українців, і боячись, аби аліянтська Найвисша Рада не постановила, що Східна Галичина має бути самостійною і суверенною републікою, хотять її випередити СВОЇМ НАГЛИМ ЗАМАХОМ НА ПРАВО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ДО САМООЗНАЧЕННЯ.

Кровава конскрипція в Галичині Ляхам не вдалась, отже тепер хотять доконати нового і нечуваного замаху, накидаючи розбоєм Галицькій Україні свою злодійську „автономію", яка, як ми писали, вже стремить до того, щоби ВІДТЯТИ 4-ТУ ЧАСТЬ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ І ЛЕМКІВЩИНУ ДО ПОЛЬЩІ, а і ту „автономну" Східну Галичину прикути до Польщі.

Розуміється, що Українці ніколи не приймуть того нового ляцького злочину.

АНГЛІЙСЬКО-ФРАНЦУСЬКИЙ СПІР ІЗЗА ПОЛІТИКИ В МАЛІЙ АЗІЇ.

ЛОНДОН, 7. падолиста. — Недавно французький представник, Анрі Франклен-Буйон, виїхав до Малої Азії і там заключив умову з турецькими націоналістами (приклонниками Кемала паші) в їх теперішній столиці, місті Анґорі.

Ся умова не подобалась правительству Великої Британії, яка, як кажуть, нарушує британсько-французький договір і є проти політики Великої Британії в Малій Азії, яка поборює кемалістів.

Британський амбасадор в Парижі, лорд Гардинг, слідив за сею справою і тепер британське правительство вислало проти французько-турецької умови протест.

Франція мусить виректися сеї умови.

ОЛСТЕРЦІ ПРОТИ ШИРОКОЇ САМОУПРАВИ ІРЛЯНДІЇ.

ЛОНДОН, 7. падолиста. — Премієр Олстеру (північного округа Ірляндії), сер Джеймс Крейґ, покликав до Лондону других членів олстерського кабінету для наради над справою самоуправи, яку предкладає Ірляндії правительство Великої Британії.

Нарада має відбутися в четвер.

Кажуть, що британське правительство напирає з усіх сил, аби Олстерці приняли самоуправну конституцію Ірляндії, але нема надії на їх згоду. Вгадують, що британське правительство мусіти-ме вимусити на Олстерцях згоду.

УКРАЇНЦІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В МІЖНАРОДНІЙ ВИСТАВІ В НЮ ЙОРКУ.

В Ню Йорку отворено в суботу, дня 29. жовтня с. р., велику виставу, уладжену всіми народностями, які склались на американську націю, у великій касарні 71-ого полку (71 Реджимент Арморі) при 34-тій улиці і Парк евеню.

Виставa буде тривати два тижні і буде замкнена 12-го падолиста с. р.

Українці на виставі мають свій окремий відділ. Також будуть брати участь в походах і концертах.

Тикети на виставу можна дістати при касі від 34-ої улиці.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 ценітв.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідае.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ТА ВИДАТКИ НА ВІЙНУ.

Мирове товариство, що зветься Світова Мирова Фундація (Ворлд Піс Фавндейшен), видала сими днями дуже цікаві обчислення про видатки американського уряду на війну.

З сього розрахунку показується, що американський уряд за цілий час свого існовання, себто від основання американської републики в 1789. році до кінця 1920. року, мав всіх видатків на суму 66,728,209,409 долярів (себто 66 міліярдів 728 мілiонів 209 тисяч 409 долярів). З того на цілі, получені з війною, пішло 52,607,489,927 долярів. Се значить, що американський уряд видав на военні цілі 78,0% або майже чотири пяті усіх своїх видатків.

Военні розходи були поділені так: видатки военного департаменту 24,294,476,872 долярів; видатки морського департаменту 7,653,866,872 долярів; видатки на пенсії для жовнірів 5,876,021,640 долярів; проценти на публичні довги 5,232,615,199 долярів; спеціяльні розходи підчас великої світової війни 1917—1919. р. 9,550,509,399 долярів.

Всі обчислення оперті на урядових звітах американського міністерства скарбу; являються отже урядово ствердженими обчисленнями.

ДО ЗАМОРСЬКИХ ЗЕМЛЯКІВ!

Львів, дня 15. жовтня, 1921.

Страшна военна хуртовина, яка в нашій країні літами з найкращим успіхом доконувала роботи нищення — найбільший тріюмф осягнула на полі шкільництва. Сьогодня у нас на пальцях почислиться громади, які мають школи з українською викладовою мовою, а велике число громад або зовсім не мае школи, бао мае чужу школу. Наша дітвора росте без виховання і науки!

Щоби хоч в части зарадити такому станови, Українське Педагогічне Товариство взялося організувати приватні школи. В цему році удержуе воно в одному Львові 9 виділових і народніх шкіл, з яких користае понад 2.000 учеників(ц), а вчить 61 учителів(льок). На провінції стоїть під покровом а почасти й на удержанню У. П. Т. 8 народніх і виділових шкіл, 5 гімназій, 10 гімназійних курсів та 5 учительських семинарів. До цих шкіл учащае 3190 учеників(ць) а вчить 267 учителів(льок). Рівночасно приготовляеться проект приватного жіночого учительського семинара, матуральних курсів, вищих курсів до виділових іспитів, курсів для провідниць захоронок і діточих садків. Та це ще аз мало!

Не сміе бути ні одиої громади, в якій не булоби своеї народньої школи, а відтак відповідне число торговельних і промислових шкіл.

Та на це треба міліонів. Сьогодня буджет У. П. Т. виказуе близько 2,000,000 м. місячного видатку на школи, а минулий рік замкнено дефіцитом 4,000.000 м. Цей факт виставляе нам усім дуже сумне свідоцтво. Ми повинні паленіти з сорому, що У. П. Т., що саме в цему році святкуе 40-літній ювилей свойого істнування, інституція безпартійна, чисто культурна, яка тепер силою обставин стала одиноким захистом української рідної школи, находиться в катастрофальному матеріяльному положенню!

Ми відносимося до Вас, заморські еСстри і Браття, з зазивом-просьбою, прийти з підмогою У. П. Т. Ви находитеся в щасливіщому положенню від своїх земляків і кождий з Вас може без найменшого захитання домашнього буджету жертвувати на „Рідну Школу" кілька чи кільканайцять долярів. Не жалуйте в 40 літній ювилей У. П. Т. жертвувати для „Рідної Школи" частину своїх приходів і зложіть їй з цього приводу відповідний дар. Мусимо з болем піднести, що Ви досі не оцінювали як слід ваги „Рідної Школи" і в своїх посилках на ріжні гумантіарні і політичні цили старого краю поминали наше шкільництво. Нехай від тепер не буде між Вами ані одного громадянина(ки), який відказавбися жертвувати на „Рідну Школу". Нехай клич „Рідної Школи" найде могучий відгомін між найширшими масами українського громадянства, яких судьба кинула далеко за море, та буде тревалим сильним лучником зі старим краем!

Гроші просимо слати доляровими чеками на адресу: „Земельний Банк Гіпотечний" для „Рідної Школи", Львів, вул. Підвалля ч. 7.

Всі українські часописи в Америці просимо о передрук цеї відозви.

Головна Управа Укр. Педагогічного Товариства.

ГРОШІ НА БОНДИ

ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НА АДРЕСУ:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA (2ND DEP.)
1901 COLUMBIA ROAD, N. W., WASHINGTON, D. C.

ТА ПОДАТИ ІМЯ І АДРЕСУ. БОНДИ ВИСТАВЛЕНІ НА 5, 10, 25, 50 ТА 100 ДОЛЯРІВ

СПИС НАСЕЛЕННЯ В ГАЛИЧИНІ.

ПОЛЬСЬКІ ВЛАСТИ УЖИВАЮТЬ НАЙСТРАШНІЙШИХ НАСИЛЬСТВ СУПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

(Від власного кореспондента)

Я вже Вам писав, що польське правительство, переводячи спис населення в польській державі, рішило перевести його також в українській Галичині, хоч сей край — як се ствердила Рада Союза Націй — лежить поза границями польської держави.

На що Польща переводить спис населення в українській Галичині?

По-перше на те, щоби заманіфестувати, що вона вважає українську Галичину частю польської держави.

Переведеннем спису населення в українській Галичині каже Польща Найвисшій Раді Мирової Конференції, Союзови Націй і державам антанти: „Ви стоїте на тім, що українська Галичина не є частю Польщі та що ви маете право рішити про її долю. А я вам покажу, що українська Галичина є частю Польщі і я в ній господарю, як сама хочу!"

З другого боку переведеннєм спису населення в українській Галичині каже Польща українському народови: „Ти надієшся на справедливе рішеннє держав антанти, а я тобі покажу, що я є твоїм паном і ти мусиш мене слухати!"

По-друге переводить Польща спис населення в українській Галичині на те, щоб його **сфалшувати** і на його основі твердити, що українська Галичина є **польський край,** бо в нім Поляки мають більшість, а всі мешканці вважають себе приналежними до польської держави. На основі такого твердження, опертого на сфалшованім списі населення, думає Польща домагатися від держав антанти, щоби вони українську Галичину признали за часть польської держави.

Знаючи, що Польща переводить спис населення в українській Галичині **безправно,** та що вона хоче той спис зробити своїм оружем для вічного загарбання української Галичини, — **український нарід однодушно ставить опір сьому списови.**

Ніхто з Українців не хоче ані сам виповнювати списових аркушів ані відповідати на питання списових комісарів.

Польські власти рішилися зломити сей опір українського народу найстрашнійшими насильствами. На кождого Українця, який відмовиться від спису в найлекшім разі накладають польські власти 600 марок кари. Богато від разу саджають до арешту. Се, очевидно, не помагає, і сиплються дальші кари.

Одначе на карах не кінчиться. Списові аркуші виповняє сам списовий комісар, — очевидно так, як сам хоче. Се значить, **фалшуе їх в користь Польщі.**

Щоби налякати населеннє і примусити його давати відповіди списовим комісарям, всі села української Галичини **залиті жандармами й військом, яке має з собою повне узброєнне, навіть скорострiли.** Жандарми ходять від хати до хати і прикладають людям до груди карабіни й багнети і так вимушують зізнання для спису. При тім **рабують** селян, кажучи, що се кара за опір. Коли-ж люди, доведені сими насильствами до крайности, тільки трошки заворушаться, починае стріляти військо.

Одинокий тепер український дневник „Вперед" (бо всі инші часописи польські власти заборонили видавати!) приносить що дня з цілого краю описи страшних насильств, які діються при списі. **Сі описи займають більшу половину часопису.**

Словом, вся українська Галичина виглядає, як край, на який напав узброєний ворог і знущається над ним. Так Польща переводить спис населення.

Тепер уявім, що було би, якби український нарід не ставив списови населення опору, тільки піддався розпорядкови польського правительства.

Отже перше всего треба зазначити, що назви „український" в списі уживати не вільно, вона є заборонена. Ніхто з Українців не може сказати, що він є Українець, що його народність і мова українська, бо се польське правительство заборонило. Воно хоче на основі спису населення доказати, що в **українській Галичині взагалі нема ніяких Українців, нема українського народу.**

Можна тільки уживати назв: „Русін", „рускі", „русіньскі".

При тім уживати всіх насильств, щоби як найбільше людий записати за Поляків. Кождий римо-католик мусить записатися за Поляка. Кождий Жид — так само. Всі роботодавці записують усіх робітників і службу за Поляків. Хто протестуе, того викидається з роботи. „Тут Польща — і кождий мусить бути Поляком!" Так кажуть списові комісарі.

Ясна річ, що при такім переведенню спису число Поляків дуже виросте, а число „Русінуф" вийде дуже незначне.

Далі кождий мешканець української Галичини мусить написати, що **його державна приналежність е польська.**

На основі сього спису населення польське правительство хоче сказати державам антанти: „Бачите, всі мешканці Галичини погодилися з приналежністю до польської держави і самі подають, що їх державна приналежність є польська. Тому треба признати сей край Польщі. Тим більші, що спис населення виказав польську більшість в краю".

Так було би, як би український нарід не був опирався списови населення.

Тепер так не може бути. Тепер цілий світ бачить, що Польща робить спис населення в українській Галичині при помочи війска, багнетів і скорострілів, — словом, при помочи найстрашнійших насильств над українським народом.

З таким списом населення ніхто не може числитися. Треба тільки, щоби весь світ довідався, як Польща переводить спис населення в українській Галичині.

* * *

Не ліпше діеться й на тих українських землях, які Польща загарбала на основі договору з большевиками в Ризі. **Тут польські власти так само фалшують спис населення. Назва „Украінець", „український" тут так само заборонена.** За те побіч назви: „Русін", „рускі", „русіньскі" тут Поляки позволяють також уживати назви „російський". Нехай вийде, що на тих землях є Росіяни, — тільки щоби стерти з них усякий **український** слід! Таке є становище польського правительства.

Для характеристики сього становища „Українська Трибуна" (ч. 129 з 7. жовтня) приносить цікавий документ.

Кількох Українців, які служать в „надзорі кошаровім" в Острові звернулися до будівельно-кватирункового відділу „Довудзтва Окренгу Генеральнего" в Рівнім, щоб їх зачислено до постійного складу урядовців. На се дістали таку відповідь (очевидно, по польськи): „При звороті прошень (тут вичислені імена) доношу, що згадані не можуть бути приняті в склад цивільних урядовців **з причини задекларованої їх української народности.** На скільки згадані зложать деклярацію, що вони є **польської** народности, евентуально **російської,** — належить знов предложити внесення".

Сей документ кричить на цілий світ проти польського панування на українській землі!

Словом, спис населення на Волині, Холмщині, Підляшу переводиться так само як в Галичині: щоби виказати, що се землі польські і що ніяких Українців взагалі нема.

Тільки українське населення Волини, Холмщини й Підляша, не маючи ясного політичного проводу, не протестує проти спису населення так, як се робить український нарід в Галичині.

Гайдельберг, 17. жовтня 1921.

Др. Михайло Лозинський.

РОЗБРОЄННЄ НАВИВОРІТ.

Вашінґтонська конференція. — Роззброєннє на словах і узброєннє на ділі. — Робітнича конференція. — Вашінґтонська конференція і Україна.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Коли одного піяка спитали, нащо він так багато пе, він відповів:

— Власне, я ненавиджу горілки, але тому й пю, щоб усю її випити, аби її більше не було...

Такого піяка нагадують ті великі держави, які мають за кілька днів (11. листопада) зібратися на конференцію роззброєння в Ващінгтоні. Вони також „ненавидять" узброєнне й війну, але узброюються все більше й більше. А коли їх спитати, нащо вони то роблять, вони скажуть, що доведеннем своїх узброєнь до абсурду вони хотять зробити нові війни неможливими. Точнісінько як той піяк, що випиває горілку, аби знищити піяцтво.

Не знаю, як там у вас в Америці, але тут в Европі люде дивляться досить песимістично на Вашінґтонську конференцію й сподіваються від неї дуже мало доброго. Вже ті звістки, що доходять сюди про **нові заходи самої Америки в справі збільшення, а не зменшення узброєнь,** наводять на досить сумні думки. Чули ми тут, що Америка що-йно збудувала й спустила в воду два величезних нових військових кораблі: дредноут „Вашінґтон" у 33 тисячі тон і крейсер „Річмонд" у 250 метрів довжини. Читали ми й те, що сказав президент Гардінґ при спуску „Вашінґтона" в воду: „цілковите роззброєннє й цілковите скасуваннє війни, — сказав він, — суть неможливі. Які-б не були великі успіхи ідеї миру — військо й фльота все-одно мусять істнувати".

Не відстае від Америки, а ще може випереджуе її друга з найбільших сучасних військових держав — **Япан.** Кілька тижнів тому японський уряд замовив в швайцарській фірмі Зульцер на 37 міліонів франків нових дізель-моторів для підводних човнів; кожен з нових моторів мати-ме по 4.000 кінських сил, і кожен підводний човен моти-ме по 4—5 таких моторів. Можна собі уявити, що то будуть за підводні „човни", й яку вони величезну руйнуючу силу мати-муть! Та це ще не все. Видатки на військо й фльоту жадають майже половину всього японського державного буджету; в найблизчих десятиліттях вони виноситимуть рівно стільки, скільки Німеччина річно мае платити за програну війну. Окрім того, Японці горячково будують фортеці на нових островах (Маріянських), що дісталися їм після Версальського миру. Під цею погрозою Америка й собі горячково будує фортеці на острові Ґуам та на деяких стратеґічних пунктах Філіпінських островів.

Кажуть, куди кінь з копитом — туди й рак з клешнею. За прикладом великих держав шкандибають і малі, заходжуючись і собі коло побільшення своїх узброєнь. Візьмім для прикладу таку малу й небогату державу, як нова **Югославія** (бувша Сербія). Ніж будувати університети й торговельні кораблі, вона тепер будує **велику фабрику гармат, крісів і набоїв.** Такий вже нині час, що всі держави в один голос балакають про мир, а готуються до війни. Перед двома тисячами літ старі Римляни також казали: коли хочеш миру — готуйся до війни. Небагато з того часу змінилося.

Як бачимо, з узброєннєм справа стоїть добре (власне: зле) — всі держави узброюються до самих зубів. **А як же стоїть справа з роззброєннем,** так урочисто проголошеним Вільсоном і нібито принятим до виконання всіма державами? На це запитаннє дала красномовну відповідь т. зв. мішана комісія Ліґи Націй у справі роззброєння. На засіданню з дня 1. вересня голова комісії Шанцер повідомив, що на запитаннє Ліґи Націй, як посувається справа роззброєння, відповіли 27 держав. З них 15 згодилися приступити до роззброєння під певними умовами. **7 держав цілком одмовились роззроїтися** „з огляду на їх особливе ґеоґрафічне положеннє". Одна держава (Франція) заявила, що міжнародне положенне забороняє їй зараз приступити до роззброєння. Друга держава відповіла, що вона не вважає цю справу за „актуальну" (!). Три инші держави дали неясні відповіди. **Тільки дві держави щиро відповіли, що вони вже роззброїлися.** А-ле знаете, які то держави? — **Німеччина й Болгарія.** Легко їм було так одновісти, бо їх роззброєно примусово.

Ще виразнійше виявився правдивий настрій великих держав що до роззброєння на паризькій конференції, яка відбулась у початку місяця серпня з приводу греко-турецької війни. Конференція постановила, що великі держави активно не допомагати-муть ні одній з воюючих сторін, але **й не перешкаджати-муть тому, щоб приватні фірми продавали їм зброю.** Ця постанова викликала величезне обуренне в поступових колах цілої Европи, бо вона означала не що инше, як заохочуваннє до дальшого ведення війни й поперте торговлі зброєю. В англійській палаті громад дійшло з цього приводу до досить гострих суперечок. Лорд Сесіль, між иншим, запитав: „Чи то коли-небудь чувано, щоб міжнародня конференція виразно заохочувала да торговлі зброєю?" Представник уряду залишив це запитаннє без відповіди.

Який дух і настрій панує тепер у світі що до роззброєння, це найкраще видно з докладу сера Сіліяма Попа, прочитаного на конґресі хеміків у Торонто. Він повідомив, що **тепер винайдено новий отруйний ґаз, від якого нема ніякого ратунку.** Досить одної частини цього газу на 5 міліонів частин повітря, щоб людина від того неминуче вмерла. На думку сера Попа, воювати отруйним ґазом є далеко більш „гуманним", ніж воювати вибуховими річами, а тому майбутні війни будуть рішатися тільки тим, котра сторона мати-ме сильнійші ґази. Веселі вигляди, правда?

Коли зважити всі наведені тут факти, рівно як і багато-багато инших, яких я тут за браком місця не мав змоги навести, то не покажеться дивним, що **від Вашінґтонської конференції в справі роззброєння нічого доброго не сподіваються.** Доказом цього недовірря є думка, яка повстала серед англійських робітників — **скликати рівночасно з Вашінґтонською конференцією паралельну конференцію всіх робітничих юній.** У цій робітничій конференції мали-б бути заступлені союзи транспортових, залізничних, гірничих і металюрґічних робітників цілого світу.

Думка справді добра, бо коли гірничі робітники не дадуть вугілля й руди для вироблення зброї, металюрґічні робітники тої зброї не робити-муть, а залізничі й транспортові робітники її не перевозити-муть, то роззброєннє наступить само собою. Та це в нинішніх історичних обставинах така сама фантазія, як большевизм і негайне запровадженнє соціялізму на землі. Світове робітництво ще не настільки зорганізоване й сильне, щоб перевести таку величезну акцію власними силами. Коли-б отже ся робітнича конференція й відбулася, то наслідок її буде той, що люде наговорять „великих слів велику силу", а моря все-одно не запалять.

Не сподіваємося отже від Вашінґтонської конференції того, чого вона не може дати. Натомісць ся конференція заслуговуе на найбільшу нашу увагу, поскільки на ній будуть обмірковуватись **справи Росії й евентуально Східної Галичини та України.** Наскільки в російських кругах цій конференції надають велике значіннє, се видно з того, що до Америки спеціяльно поїхав Мілюков, щоб своїми приватними інформаціями (офіціяльно його, розуміється, ен допустять) так чи инакше вплинути на рішеннє російського питання.

Ми, европейські Українці, будемо з великим зацікавленнєм очікувати звісток про те, **що зроблять наші політичні й громадські чинники в Америці, щоб використати Вашінґтонську конференцію в інтересах української національної справи.**

Берлін, 17. жовтня.

Радянин.

Остап Вільшина:

ЯК ЗЛІТАЛА НІЧ...

Як злітала ніч
З високих небес,
Наше село ожидало
Великих чудес...

Як північ прийшла
Й морила все сном,
Наше село обступали
Повстанці кругом...

Й діждались чудес
Ми в кілька хвилин, —
Скоро в крові закупався
Москви вражий син...

— — — — — — — —

А як зблідла ніч
Й сонечко зійшло, —
З повстанцями святу волю
Стрічало село...

Ужгород, дня 12. VIII. 1921.

ВІД ДИПЛЬОМАТИЧНОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ (ГАЛИЦЬКОЇ) РЕПУБЛИКИ.

Ч. 311.

До прилюдного відома.

Невелика нюйорська часопись „Дейли Нюс" принесла була в числі з 30. жовтня с. р. власну кореспонденцію з Вашінгтону про заходи представників непризнаних держав звернути увагу конференції розоруження на положеннє їх країн. Між тим згадано також представника Галичини слідуючими словами:

„Населеннє Галичини удержуе тут свого речника, який **займаеться головно поширюваннем інформацій дотично того, що вважаеться нарушуваннем чужих прав** зі сторони Поляків, Чехів і Українців".

Всякому, знаючому обставини, тут очевидно, що кореспондент „Дейли Нюс" чув щось про заходи галицького представника, але не знаючи добре річи, побаламутив та написав, начеб то галицький представник обжаловуе не лише Поляків, але й „Чехів та Українців". Мильність сього останного донесення видна як на долоні.

Не так одначе взяла се донесеннє редакція „Народної Волі", бо в ч. 128. з 3. падолиста с. р. перепечатала згадану допись з „Дейли Нюс" під тенденційним заголовком „Представник Галичини оскаржуе Українців" та додала ще від себе замітку, що ніби я, низше підписаний, роблю таку „медвежу прислугу галицько-українській справі".

Щоби положити конець всяким толкам, подаю до відома всему загалови американських Українців, що я ані про Чехів, які відносяться до нас прихильно, ані про жадних „Українців" (не виключаючи большевиків) ніяких неприхильних інформацій ніде не даю, а виключно інформую, кого треба, про Галичину і Буковину. Очевидно, що будучи сам Українцем та представником Західно-**Українського** Правительства, вже через те не можу звертатись проти Українців.

Якби редакція „Народної Волі" руководилась справді печаливостю о добро галицько-української справи, а не лиш охотою винайти все якусь пляму на галицькім правительстві та його представництві, то вона перепечатувала би про нас не те, що некорисне й очевидно неправдиве, але і те, що корисне і правдиве. Осьтак близько 200 американських ґазет, між ними такі як нюйорський Evening Mail, Sun, New York American і т. д. подали були комунікат нашого представництва, виснюючий національно-політичний підклад атентату Федака. Про се одначе редакція „Народної Волі" мовчала.

Всежтаки, навіть маючи охоту представити галицьке представництво в злім світлі, редакція „Нар. Волі" зробила йому прислугу. Коли кореспондент „Дейли Нюс" знає не лише про представників тих країв, в яких Злучені Держави сильно заінтересовані, але також про представника далекої їм і невеличкої Галичини, та каже, що сей представник веде інформаційну роботу, то — видко — що такий сей представник не дармуе та що відгомони — хоч не все правдиві — його заходів доходять навіть до займаючихся так мало політикою ґазет як „Дейли Нюс". Тому кождий розумний Українець, прочитавши злобне донесеннє „Нар. Волі", подумае собі, що представництво Галичини робить — видко — свою роботу, коли про него і непрошені люди пишуть. А жаден розумний та чесний Українець не повірить, щоби галицько-українське представництво могло виступати проти Українців.

Вкінци замічу, що звернуся до редакції „Дейли Нюс" і до її вашингтонського кореспондента, щоби вони спростували те, що неправдиво про мене написали. При тій нагоді подам їм доволі правдивих інформацій про наш край.

Вашингтон, 4. падолиста, 1921.

Др. Лонгин Цегельський
Представник Західно-Української Републики.

УКРАЇНА!...

Краю милійшого,ріднійшого
Як Україна —
В світі нема.
Слова солодшого, звучнійшого
Як „Україна". —
В світі нема.
Служби чеснійшої, вірнійшої
Як для Вкраїни —
В світі нема.
Жертви чистійшої, святійшої
Як для Вкраїни —
В світі нема!

В падолисті, 1918.

Марійка Підгірянка.

МАНІФЕСТ ПРАВИТЕЛЬСТВА ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

ДО УКРАЇНЦІВ ГАЛИЦЬКОЇ ЗЕМЛІ!

Поруганому, бичованому, окрівавленому. Твоїм споконвічним ворогом наїздником поневоленому — ось як довелося Тобі, Український Народе Галицької Землі святкувати треті роковини Твойого національного, людського і державного Воскресення.

Роздер Лях Твій прапор волі, котрий дня 1. листопада 1918 року побідно і гордо маяв над замком князя Льва, над срібнолентим Сяном, над бистротечним Дністром і на зелених верхівях Карпат; не лицарством а нікчемною хитрістю, чужою ласкою та чужими гарматами Лях переміг на недовгий час Твоїх Синів, які своїми грудьми, своєю кровю і потом боронили в рядах славної мужицькими жилавими руками на европейський лад поставленої галицької армії нового храму Твоєї волі Український Народе; Твої білі хати, Твої цвітучі села Лях зруйнував, Твій тихий рай запалив і його в пекло обернув; Твоїх хоробрі лицарі тугою скитальця биті в чужих таборах караються; безчещені, розриті могили Твоїх героїв Український Народе кличуть до неба о пімсту на ворога!

Та мимо діявольської наруги Ляхів над Твоїм людським достоїнством і честю, мимо пекольної тьми, в яку кинув Тебе Український Народе Твій споконвічний неситий ворог, Ти не впав мертвим на шляху до сонця-волі. Ти не злякався пекла, яке Лях накликав на Твою землю а начужині огонь туги гартує і сталить Твоїх вірних лицарів до нового подвигу за волю. Ні на дрібку не похилилося Твое чоло в крівавих муках. Вже млюють руки ката і дрожить його серце перед тайною і величю Твоеї жертви і силою незломною волі. Ворог знає, що його упадок неминучий. Лях мусить втечи з шляху Український Народе, по котрому Ти прямуєш. Бо в Твоїх очах горить більше світла ніж можуть знести очі ляцького ката.

Як огнений стовп божий, стоїть день 1. листопада 1918 року на Твоїм шляху Український Народе!

По тому боці століття терпінь і вічної туги за визволеннями і боротьба за імя і рідну мову.

Були часи слави Твоїх князів у Львові Український Народе, королівської могучости в Галичи, звідки вийшло зєдинення України за славного короля Данила; Лях зруйнував Галич і Львів — але не вбив Тебе віковий Страдальче Український Народе Галичини і Буковини! Ти післав на Україну Конашевича Сагайдачного і скріплював полки Великого Богдана Освободителя. Та тоді не вдарила година Твойого визволення, хоча Ти ніколи не переставав вірити! і коли не міг тішитися свободою, Ти вчився ненавидіти гнобителя. В глухій тишині терпіння Ти, Український Народе, громадив огонь своєї волі, щоб запалити землю, по якій тратує стопа ворога.

Тому прийшов у нас листопад 1918 року. Славний як нігде, як ні у одного иншого народу — день визволення.

Ніколи стільки сердець не вірило — ніколи стільки огню в серцях не загоріло — нігде стільки готових на кріси ворога грудей і кріпких рук до діла, ніколи стільки дітей робучого, ворогом погорджуваного простолюддя не стануло до боротьби на смерть і життя як у знищеній Галичині і Буковині.

Лях напружив всі свої сили і покликав на поміч всіх своїх приятелів. Але мимо того, то втікав, то наступав, то шукав чужої ласки. Опісля благав о розем. І голосом грому відповів Ти на це Український Народе: „Хай нас розсудить зелізо і кров!"

Одначе Ти був сам Український Народе в боротьбі против Ляха і його ошуканих союзників. Ти був без зброї проти його гармат, присланих наймогутнійшою державою світа. Та того Ти не злякався! Тебе тільки журило, що народ Великої України стояв в крівавій боротьбі і не тільки що не міг Тобі помогти а домагався ще Твоеї помочі Український Народе Галича!

І мимо цего наша славна Галицька армія ще раз голими руками кинулася на Ляха і стиснула його за горло. Та воля Найвищої Ради Антанти, ошуканої брехнею Ляха позволила Ляхам іти по Збруч.

І остався порожний кріс без набоїв в Твоїй руці.

Кріваві сльози падали в Збруч, коли галицьке військо виходило з Батьківської Землі. Та тільки коротке було Твоє пригноблення.

„Через Київ на Львів!" почало йти Твоє військо Український Народе босими ногами кріваврячи українські шляхи. До глибини душі тронутий тріюмфом ляцької брехні, Ти найшов в своїй душі силу на діло найвищої посвяти. Ти взяв на свої плечі цілу ваготу думки Українського Народу від Сяну по Кавказ. Ти сказав слово про нову східну Европу і окропив його найкращою Твоеї кровю. Як піонір нового вільного світа Ти жертвою пішов на Велику Україну. Ти здобув Київ та не стало сили подолати всіх ворогів. Пошестями десятковані герої галицької армії, ті, що сотках боїв без набою в крісі побіджали, вибилися зі сил до краю, але кожде серце галицького і буковинського козака запалило на Україні сто нових сердець огнем святої боротьби за волю.

А міжтим на Галицькій Землі Лях чинив пімсту над безборонними — Лях лицар сорому! Та не захитав він навіть жіночих і діточих сердець Українського Народу Галичини. Кожда сльоза і капля крови, яку Лях витиснув з очей Українського Народу ставала промінем світла, що паде на Твій, Народе, шлях — і любов і віру запалює.

Той голос народньої волі, що залунав на Твое Воскресення Український Народе Галича дня 1. листопада 1918 гомонить далі і підіймає Тебе на нові подвиги, на нову боротьбу. Хай йдуть нові борці на смертельний бій за волю; хай брящить зброя, хай гомонять боеві оклики! Це Ти, Український Народе, стоїш у останньому, завзятому змаганню за волю. Ворог піниться і лютує. Він — ляцький наїздник — що думав доконати Тебе на хирівських горбах, на передмістях Львова і на подільських ланах, що думав вбити Твою молодь, запираючи їй брами шкіл — він, що на очах цілого світа і всупереч його волі і постанов клав на Твій карк своїх воєводів і пробував в конскрипції Твоєю відпорність — він, для якого не було ніякої Твоеї святости Український Народе, якоїб не збезчестив і не знеславив, — він стоїть тепер перед чудом Твоеї незломної волі до власної державности.

Бій кипить — жертви падуть, в кождій ляцькій тюрмі жертвуються Твої Сини а по чужих таборах в сірих злиднях, готуються скитальці до останнього удару. Над окрівавленим небом Галицької Землі виринає заграва нового дня, нового часу. Духи Твоїх володарів Ярослава Осьмомисла, Романа, Мстислава, Данила і Льва благословлять Тебе Український Народе і кличуть до Тебе з могил: держися твердо в єдности і ненависти до ляцького ярма, а напевно здобудеш свою державу — найбільше добро для Тебе і потомків Твоїх.

І нема сьогодня ні мущини ні жінки ні дитини в цілим Українськім Народі, котра не зналаби і не відчувалаби в серці, що надходить для Тебе, Український Народе Галича, день побіди. Ми — сучасне покоління взяли на себе спадщину князів, королів, гетьманів, старих брацтв, в яких працювали міщани, селяни й робітники і нема в нашому серці місця для слабости, ляку і замирення з ворогом.

Можливе тільки одно замирення: Лях признає нашу національну волю на нашій землі.

Ми живемо як нарід, ми тріваємо, ми боремося за свободу і державність нашого народу.

В тім правда нинішного дня, в тім здійснення туги минулого, в тім зміст для нашої будуччини.

Єдність, труд, жертва і бій — це одинокий шлях до побіди. Вже клониться перед повагою нашого болю думка народів світла. Вже два рази „Союз Народів" — збір заступників всіх народів світа, домагався вирішення справи нашої державности, наслідком заходів Галицького Уряду. Наближається отже день, коли всі народи нашої землі відітхнуть у свобідній Галицькій Державі. Вона буде першим кроком до здійснення Твоїх великих мрій; вже дріжуть перед незломністю нашої волі Лях.

Гряде день побіди Твоеї Український Народе!

З кличем „горі імієм серця!" йдемо невпинно в бій за свободу. За всі дотеперішні жертви складає Тобі. Український Народе Галицької Землі і Твому славному війську Твій Уряд признання — іменем будучих поколінь і держави Твоеї.

Український Народе! Нехай в сей крівавий час не буде міг Тобою роздорів. Помагайте собі взаїмно! Освідомляйте незрячих, скріпляйте на дусі пригноблених, помагайте своїм школам, науці і пресі. Плекайте в серці Вашім думку, що найбільша честь кождої родини дати доброго, своїй Владі вірного жовніра. Нехай кождий мущина, кожда жінка, кожда дитина памятає, що тільки жертвами добудемо власну державу. А Ви в чужині і в таборах готуйтеся до рішаючого бою.

Будьте далі всі як скала і огонь!
Волею непохитні, діломпобідні!

Відень, 1. листопдаа 1921.

Д-Р ЕВГЕН ПЕТРУШЕВИЧ, в. р.
Президент Укр. Національної Ради Галицької Републики.
Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ, в. р.
ДР. ОСИП НАЗАРУК, в. р.,
Д-Р РОМАН ПЕРФЕЦЬКИЙ, в. р.
Д-Р ЯРОСЛАВ ПОДЛЯШЕЦЬКИЙ, в. р.,
Д-Р ЯРОСЛАВ СЕЛЕЗІНКА, в. р.,
ВОЛОДИМИР СІҐАЛЕВИЧ, в. р.,

ПО ВИСТРІЛІ.

(Спеціяльна кореспонденція з Европи)

Акт 27. вересня, як це можна було згори предвидіти, послужив Полякам нагодою до нових переслідувань Українців по оба боки лінії Керзона. У Львові арештовано багато Українців а в домах наших найповажніших родин переведено ревізії. Нічо дивного. Стефан Федак був сином одного з найвизначнійших Українців.

В першу чергу арештовано д-ра Богдана Барвінського, тому, бо він перед атентатом мав щастя, чи нещастя, стояти поруч Федака.

„Ржечпосполіта" донесла, що що др. Богдан Бардзінскі єсть сином урядника бібліотеки університетської. Тимчасом це син, радника двора, Олександра Барвінського, бувшого посла і члена Ради Шкільної Краєвої, котрий обходив 50 літний ювилей своєї наукової і громадянської діяльности.

В хаті сеніора наших національних діячів переведено теж дуже основний трус, не шануючи ні його старих літ, ні великих культурних заслуг, не тільки для українського народу, але взагалі для краю.

Арештований др. Богдан Барвінський був перед війною урядником львівської унів. бібліотеки. Він єсть членом товариства імени Шевченка і здобув собі іля як учений-історик. Вже з того одного факту видно, на яких інформаціях опираються львівські арештовання.

Рівночасно з Барвінським арештовано Людомира Огоновського (це теж дуже відома українська родина). Арештований брав живу участь у війні за Львів 1918 р.

Тактика польської чрезвичайки ясна. Вона хоче внести страх і терор у верхи нашого суспільства. Що в хаті д-ра Стефана Федака переведено істинно польську ревізію — це зрозуміле. І батько „заговірника" і його мати, з дому Січинських, поводилися достойно, не теряючи тої гідности, яка пристала родичам героя. Арештовано також панну Федаківну в дорозі до Відня, котра виїхала туди, не знаючи і не прочуваючи, що станеться незабаром після її виїзду у Львові. Сестра мусить терпіти за брата. Таких правних понять тримаються сторожі польської справедливости. З ґазет виходить, що вони малиб також велику охоту познущатися і над батьком „злочинця", над д-ром Стефаном Федаком, головою українського горожанського комітету. Польські часописи підчеркують не двозначно, що др. Стефан Федак був недавно на авдієнції у Пілсудского в Варшаві і заявив йому, що коли Польща не змінить свого поступовання у Східній Галичині, то на неї спаде відповідальність за те, що там станеться. Таким чином польська преса підсуває своїй політиці здогад, що др. Стефан Федак знав про наміри свого сина.

В арештах поліційних (найподлійших з усіх польських арештів!) затримано також панну Стефанію Шпетицьку (Русинку! — як пише „Курієр Львовскі" з 28. вересня!), бо з нею знався молодий Федак. Вона, на жаль (?!) не хоче поробити ніяких зізнань в його некорисить.

Ревізії й арештовання прибирають чимраз більші розміри так, що годі в цей мент знати хто вже сидить під ключем польської Теміди, а хто щойно буде сидіти. Навіть двох камяничних сторожів попало туди.

І не тільки у Львові. Почалась нагінка на Українців у цілім краю.

Численних арештовань доконано в Кракові, як в центрі, в котрім перехрещуються дороги з України, Росії, Чехії, Австрії і Угорщини. В мешканню Українця урядника Крука арештовано п. Евгенію Демитчиківну, студентку, котра зізнала, що Федак велів їй їхати день перед замахом зі Львова до Відня. У цього самого Крука арештовано також комуніста Тайха, з Закарпатської України. Цей „дуже інтеліґентний молодець", який говорить 8 мовами, признався, що їхав до Галичини орґанізувати комуністичну партію, котра сподіється при найблищих виборах добути собі у Східній Галичині яких 20 мандатів коштом польської партії соціялістичної.

Дня 29. переведено також численні арештовання в Яслі і Яворжні в копальнях вугля. Арештованих перевезено до вязниці в Кракові. В наслідок цього дві копальні вугля спинили свою працю і оголосили страйк у відповідь на ґвалти польської поліції.

Як бачимо мартірольоґія українського народу починає нову главу своєї великої книги. Не одна сторінка буде записана чорними й червоними стрічками. Але стрічки ці остануться во віки на славу жертвам а на сором і ганьбу їх катам і мучителям. Український народ, хоч як він виснажений війною і тим, що діялося по війні, все таки знайде в собі досить сили й відпорности, щоб не упасти. А може й так звана опінія культурного світа промовить своє слово. Доки-ж її мовчати?

Але тую опінію треба розрухати, бо вона спить на лаврах, — на лаврах не заспокоєного голоду в Росії, невирішеного питання на Шлеску і забагненої виленської справи.

Хто-ж має підійти до неї? Ясна річ наші ґазетні бюра і ріжні посольства. На жаль наш марний грошевий стан не позволив галицькому українському урядови утримати скрізь своїх представників а петлюрівські посольства знайшлися з нагоди атентату Федака в дуже крутому положенню. Інформації берлінського пресового бюра (Кронпрінценуфер 10), дані німецьким берлінським часописям, дуже марні і вони ніяк не відповідають тому, що треба було сказати. А з французьких дневників видно, що Поляки не сплять. Вони розвинули широку аґітацію, щоби стріл Федака не пішов для них на марне, хочуть з нього мати користь. Хоч Стефан Федак рішучо заявив, що він стріляв не до Пілсудського, а до Ґарбовського, як львівського воєводи, то Поляки вміли розтрубіти по світі про невдалий атентат на голову держави польської і Пілсудського малюють в ілюстрованих часописях та шлють йому ґратуляційні телеґрами. Ще трохи, а почуємо про цуд над Полтвою, так як рік тому був цуд над Віслов.

„Смійся, смійся, лютий вороже
Та не дуже!"

Німці говорять, що завтра теж буде день. І ми віримо, що наш день прийде і що ми про важкі переживання нинішнього моменту згадуватимемо, як про якийсь поганий сон.

Шкода, що „Український Вістник" закрила львівська поліція, а то Тиберій Горобець булби мав чи одну нову тему про вищість польської культури, про польський державний розум про „вільність, рівність і братерство". От хочби така. Польські цензори конфіскують наші часописи гірше тих десятьох цензур, що були в Росії за часів Миколая I. „Український Вістник" обходив ювилей сотної конфіскати на 150 виданих чисел. Наконфіскувавши доволі — забороняють видавати, а потім пишуть у своїх ґазетах, що „українська преса нічого не пише про замах Федака".

Це вже не перфідія, а прямо безличність! Тут порядному чоловікови руки опадають до долу. Стає безрадний і одно тільки знає: Господи увільни нас від отсих злочинців!

Verax.

ПОЗІР, УКРАЇНЦІ В ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.!

За стараннем всіх місцевих товариств, братств і сестрицтв відбудеться в нашім місті

в суботу, 12-го листопада с. р.,

МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ПОХІД

улицями міста

І МАСОВЕ ВІЧЕ

у великій гали Dickinson High School при Newark і Palisade Aves. в ціли запротестовання проти ляцьких надужить над українським народом в Галичині і з домаганнем до уряду Америки й аліянтів усунення ляцького війска з Галичини та визнання независимости нашої Української Західної Републики під проводом правного її президента, Ев. Петрушевича, примушеного під теперішню пору оставати на вигнанню.

Від години 5-тої пополудни, в суботу, зачнуть збиратися всі товариства і громадяни коло місцевої церкви при ул. Сусекс і Ґрін. Точно о годині 6-тій рушить похід в означенім порядку улицями міста до „Дікінсон Гай Скул", де зачнуться збори точно о годині 8-мій вечер.

Всіх чесних Українців і Українок запрашається і взиваєтьса до громадної участи як у поході так і у вічу в імя карности народної.

Для большевиків вступ абсолютно заборонений!

ЗА КОМІТЕТ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ І ВІЧЕВИЙ:
П. Дмитрів, предс.
Г. Павлик, секр.
М. Рось, касієр.

ВЕСЕЛА БАНДУРА
Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ
Замовлення посилати до
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

ШИФКАРТИ ПОТАНІЛИ О 25 ДОЛЯРІВ.
СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ
РОДИМЦІ! Заки віднесетесь до фірм, котрі іменуються Українцями тільки длятого, що мабуть родились на Україні, або до таких, що забогато обіцюють, удайтесь устно або писемно до знаної Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у властнім будинку і полагоджує висші згадані справи найтаньше, найскорше і під повною ґваранцією.

T. J. HRYCEY & CO., 329 S. 4TH ST., PHILADELPHIA, PA.

ПОЗІР.
Інтеліґентних людий всяких народностий проситься вступати до кооперативної орґанізації.
Зголосіться до: п. В. Альмазова,
9 EAST 40th ST., NEW YORK CITY.

Ottoman-America Line
Пряма пасажирська лінія межи
NEW YORK & RUSSIA
Поспішний почтовий корабель
"GUL DJEMAL"
відіде до ОДЕССИ
В СЕРЕДУ, 23-го НОВЕМБРА 1921.
За тикетами і інформаціями голоситись до:
C. B. RICHARD & CO.
Головний аґент для пасажирів.
29 Broadway, New York.
або до місцевих аґентів продажи шифкарт.

ЗБІРКА ДЛЯ ПОСЛА ТИМОТЕЯ СТАРУХА

збирана Теодором Луняк в Елізабет, Н. Дж.

Перечитавши в „Свободі" про розпучливе положення нашого заслуженого посла, патріота та мученика Тимотея Старуха, постановив я зібрати хоч невелику лепту для него, щоб хоч в части помогти йому та рідні. В тім ділі поміг мені найбільше Всч. о. М. Кузів, просячи парохіян о попертє та зложення датків на мої руки.

Зложили слідуючі добродії: Теодозій Стасюк $3.00; Петро Пітула, Никола Марич і Лука Чіп по $2.00; Теодор Луняк $1.75; Матвій Могила, Івась Кіщенюк, Николай Яцила, Михайло Дмитрик, Деміон Сташко, Василь Сташко, Атанас Сокач, Семен Бойко, Богдан В. Лотоцький і Роман Слободян по $1.00. Дрібними жертвами зложено $20.25. Разом $41.00.

Гроші вислано доляровим дрефтом Америкен Експ. Ко. ч. 2036894 до Земельного Банку Гіпотечного у Львові.

Т. Луняк.

НА УКРАЇНУ

Зимові знижені ціні вже увійшли.
Прямі получення до всіх портів України. Добрий харч і подостатком. Осібні кімнати. Обширні місця на деку. Всякі вигоди новітних кораблів.

RED STAR LINE
Кораблі віділзджають кождого тижня.
З Ню Йорк до Плимавт, Шерборґ і Антвер:

Lapland	Dec. 3
Finland	Nov. 5
Zeeland	Nov. 19
Kroonland	Nov. 26

З Ню Йорку до Гамбурґу, Лібави і Данціґ:

Samland (лиш 3-та кл.)	Nov. 30

AMERICAN LINE
З Ню Йорку до Шерборґ, Гамбурґ і Данціґ:

Mongolia	Dec. 1
Manchuria	Nov. 23

З Ню Йорку до Гамбурґ і Данціґ:

Minnekahda	Dec. 10

Всіми дорогами до Польщі.

WHITE STAR LINE
З Ню Йорку до Шерборґ і Савтемптон:

Adriatic	Nov. 30
Olympic	Dec. 10

INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE CO.,
власник 120 кораблів—поемности 1,300,000 тон.
9 Broadway, New York City
або місцевих аґентів.

HELP WANTED MALE

ФОРМАНИ
механики і ремісники всяких фахів не тратіть теперішної доброї нагоди, яка дасть Вам спроможність заробити від $50 до $100 і більше на тиждень.
Коли Ви охочі чесно і солідно та стало працювати і бути людьми независимими з необмеженими можливостями, то зверніться до
п. В. Альмазова
поверх А
LE ROY SARGENT & CO. INC.,
9 East 40th St., New York.
Знанне анґл. мови не вимаґане.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПІТСБУРҐ (ВЕСТ ЕНД), ПА. Бр. Покрова Пресв. Богородиці, від. 258, подає до відома, що в неділю, 13. падолиста, о годині 2-гій пополудни, відбудеться в гали Николая Афтанаса надзвичайний мітінґ, на котрім буде нарада й ухвала в справі українських бондів. Неприсутний член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — П. Кріль, предс.; А. Деркач, секр.

МІКІСПОРТ, ПА. Тов. „Запорожська Січ", від. 132, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 13. падолиста, в гали церковній під ч. 520 Сінглер і Рінґолд стр. На порядку нарад є дуже важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — Д. Сова, пр.; В. Кочкодан, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. св Михаїла, від. 243, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о годині 6.30 вечером в суботу, 12. листопада, в гали Г. Кияновського під ч. 12057 С. Галстед ул. Кождий член має вирівнати свої залеглости, бо инакше буде суспендований. Буде вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару $1.50, а урядник $2.00. — Е. Парійчук, пр.; С. Микитюк, секр.

ВЕСТ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Товариство „Згода", від. 62, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 3-тій годині пополудни в неділю, 13. падолиста, в гали У. Н. Дому під ч. 6177 Ґленмор Аве. Всі члени мають на тім мітінґу явитися, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.50. — К. Кропивницький, предс.; Ю. Бліхар, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. „Українська Січ", від. 182, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 13. падолиста, в гали церковній під ч. 42 Вен Бюрен стр. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Проситься товаришів явитися на означений час. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — І. Дмуховський, пр.; М. Пипюк, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Петра і Павла, від. 27, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 3-тій годині пополудни в неділю, 13. листопада, в гали парафіяльній під ч. 93 Вен Бюрен стр. На сей мітінґ має явитися кождий член, бо маємо важні справи до полагодження і буде вибиратися новий уряд. Неявившийся член заплатить кару $1.00. а урядник $2.00. — М. Білик, предс.; В. Заяць, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 367, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 13. падолиста, в гали під церквою під ч. 303 Гудсон Аве. На порядку нарад буде справоздання з цілого року. Довгуючі члени мають вирівнати свої належитости. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — А. Бабій, предс.; С. Андріїв, секр.

САВТ ДІРФІЛД, МАСС. Тов. „Галицька Січ", від. 207, повідомляє, що місячний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 13. листопада, в гали церковній. На порядку нарад фінанси і справа Бондів Освободження Галичини.—І. Журавель, секр.

АСТОРІЯ, Н. Й. Бр. св. Николая, від. 5, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 12. падолиста о годині 7-мій вечером, в домі Петра Коцана під ч. 268 Парк Плейс. Кождий член повинен явитися і заплатити свої місячні вкладки. Довгуючі члени як не заплатять своїх належитостий, будуть суспендовані після ухвали річного мітінґу. — П. Коцан, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Й. Тов. „Вільна Україна", від. 116, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться о годині 2-гій пополудни в неділю, 13. листопада, в Лайсіюм гали ч. 16 Мейн стр. Проситься членів, аби явилися на той мітінґ і вирівнали свої складки. Будеться принимати нових членів без вступного до товариства, а до У. Н. Союза після статута. — С. Лемішка, предс.; Т. Каськів, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Українська Січ", від. 59, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і члениць, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 12. с. м., точно о 7-мій годині вечер, в гали церковній під ч. 34 Біч стр. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо є богато справ до полагодження. Пора, щоби кождий член і члениця прийшли і вирівнали свої залеглости, бо в противнім случаю поступиться з ними після статута У. Н. Союза. Кождий член повинен привести зі собою хоч одного нового члена до товариства і до У. Н. Союза. — М. Галькевич, секр.

НАЙНОВІЩИЙ КАТАЛЬОҐ КНИГАРНІ „СІЧОВОГО БАЗАРУ" ВИШЛЕМО КОЖДОМУ ДАРОМ
SICHOVY BAZAR
34 E. 7-TH ST.
NEW YORK, N. Y.

Григорій КУНАШЕВСЬКИЙ
ПРЕДСТАВИТЕЛЬ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.
Шифкарти на всі найвигіднійші Кораблі.
Старанна опіка для родин.

Родимці! Бажаєте святкувати в краю надходячі СВЯТА, старайтесь замовити собі місце до відїзду, поневаж число відїзджаючих з кождим днем зростає.

Бажаєте вислати грошеву поміч оставшим в краю рідні, висилайте її сейчас, щоб рідня Ваша змогла в час ще на СВЯТА таку отримати.

За всякою порадою повинні віднестись з повним довірєм до мене! Вам старої фірми, где все полагоджуєсь точно і ретельно

G. KUHASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ ОБЄМИЙ
КАЛЄНДАР
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА
НА РІК 1922

І ВЖЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ ЗАМОВЛЕННЯ.

Хто хоче набути сей календар, нехай пришле свое замовлення враз з належитістю, а дістане його через почту в найблизших днях.

Сей календар обіймає 232 сторін друку, з добірним матеріялом і окращений многими ілюстраціями. Зладжений д. Омеляном Ревюком, редактором час. „Свобода".

Повний зміст сього Календаря подасться в „Свободі" в найблизших числах.

ЦІНА 60 ЦНТ. (Марок не приймаєсь).

Гроші і замовлення належить вислати на адресу:

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

або на адресу Книгарні У. Н. Союза:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 E. 7th Street, - - - - New York City.

ПОЧТОЮ
ТЕЛЕГРАФІЧНО
БАНКОВИМ ЧЕКОМ

СКОРО І БЕЗПЕЧНО ПЕРЕСИЛАЄ ГРОШІ ПІСЛЯ ДЕННОГО КУРСУ

BOSAK STATE BANK
Scranton, Pa.

Приймає ощадностеві вклади почавши від одного доляра, а платить процент від дня вложення грошей.

Продає Шифкарти на як найліпші кораблі, на кожду морську лінію.

Урядово і совісно виготовлює краєві нотаріяльні і правні справи.

У всякій банковій справі пишіть або приходіть до:

BOSAK STATE BANK
Scranton, Pa.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЧИТАЧІВ.

Книгарня Українського Народного Союза в Ню Йорку має найбільший склад а й вибір українських книжок і продає їх по можливо найнизших цінах.

Пишіть по каталог книжок на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, - - - New York, N. Y.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

ВПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:

ГАМБУРГ .... 3 класа $125
ДАНЦІГ .... " " ....$135 } $5 податок
ЛІБАВИ .... " " $145

ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОШРУБОВЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ
„ЕСТОНІЯ" .... 23. ПАДОЛИСТА
„ПОЛОНІЯ" .... 7. ГРУДНЯ

Також нова прима лінія між Лібав — Данціг — Галіфакс, Канада.

Зарезервуйте місце у наших уповажнених агентів у вашому місті, або

BALTIC AMERICAN LINE, INC., Gen'l. Pass. Agents, 9 Broadway, New York City.

Шведсько-Американська Лінія
24 STATE ST. NEW YORK CITY

СКОРА ОБСЛУГА ПАСАЖИРСЬКА З НОВОГО ЙОРКУ ЧЕРЕЗ ГОТЕНБУРГ ШВЕЦІЯ ДО

ГАМБУРГ І ДАНЦІГ

S. S. STOCKHOLM відходить **NOVEMBER 12.**
S. S. DROTTNINGHOLM відходить **DEC. 3.**

ЦІНИ ДЛЯ ТРЕТОЇ КЛЯСИ:
ДО ГАМБУРГА .....$125.00 ДО ДАНЦІГА 135.00
і $5.00 такса.

Подорож трьома двомашинними днях. Пасажирі третої класи їдуть в кабінах на 2—4 осіб.

Шведського візи непотрібно.

По шифкарти і по інформації в пашпортах голоситься до уповажнених агентів.

SWEDISH AMERICAN LINE: 24 State Street, New York.
CHICAGO OFFICE: 70 East Jackson St., Chicago, Ill.

ДОПИСІ

ОБУРН, Н. Й.

Закупно українських бондів.

Тов. „Запорожська Січ", від. 283 У. Н. Союза, ухвалило на своїм місячнім мітінгу висилувати зі своєї каси $100 на державну позичку Української Галицької Республики. Сі гроші місцевий уряд має вислати на руки представників нашої української держави у Вашингтоні.

Годиться тут зазначити, котрі члени вже покупили бонди. Ось їх імена: Іван Гуменецький і Теодор Пастернак по $25; Онуфер Дейнека за $10; Марко Дейнека, Теодор Олійник, Іван Коковський, Никола Максимович, Олекса Горбаль, Григорій Мулик і Никола Савран по $5.

Проситься тих членів, котрі вже на бонди позаписувалися, щоби декляровані квоти поприносили.

Тих членів, котрі нічого не казали на мітінгу, чи дадуть чи ні, просимо: Станьте, Браття, з нами, бо Ви чуєте і розумієте розпуку своїх старокраєвих братів і сестер, калік, сиріт і вдів. Викупіть їх з ляцького ярма! Ви чуєте той стогін тяжкий нашого народу, котрий мучиться по тюрмах ляцьких. Не даймо їм так мучитися вже довше і покупім всі як оден ті бонди та підтримаймо акцію правительства Східної Галичини під проводом д-ра Петрушевича.

Честь Вам, щирі Сини і Доньки Неньки України, за Вашу любов до своєї поневоленої Вітчини! Дай Боже, щоби наша вітчина вирвалася з тих чортівських ляцьких рук, і щоби вона відзвичайся Вам за Вашу для неї поміч!

Коби всі українські товариства, братства і сестрицтва пішли за проводом товариства „Запорожська Січ" в Оборн! Як би то було гарно, як би між американськими Українцями не було ані одної людини, яка не була би в посіданню хоч одного Бонду Свободи Української Галицької Держави!

Максим Денега.

СЕНТРАЛІЯ, ПА.

Народне віче.

Наша українська громада мала нагоду відсвяткувати дня 16. жовтня б. р. велике народне свято. О годині 3-тій пополудня прибув до нас дорогий гість, запрошений тутешним комітетом, др. Л. Мишуга, в товаристві о. пароха Й. Боярчука та о. пароха з Шамокін. Кождий нетерпеливо очікував, аби віче отворити як найскорше.

Прийшла врешті всіми так ожидана хвиля і на сцені церковної галі явився др. Л. Мишуга, витаний радо оплесками. Отець парох представив нам так дорогого гостя і за сим приступлено до вибору предсідателя та двох секретарів.

Коли все було в порядку, виступив бесідник наперед сцени. І стало тихо, гей перед бурею; лише гість зі старого краю говорив. Присутні, з великим напруженнєм слухаючи, старалися зловити кождісіньке його слово і заховати в глибині серця на вічну памятку. І полинула гадка в рідний край, у рідні сторони неодного, бо слеза покотилась по лици, гірка слеза. Дорогий гість в перших своїх словах зложив всім щирий та сердечний привіт від Української Держави і від нашого президента, д-ра Е. Петрушевича, за що був нагороджений грімкими оплесками. В дальшій своїй бесіді висказав др. Л. Мишуга, що він приїхав в першій мірі поділитися з нами братнім серцем і таксамо взяти й від нас того серця та передати нашим поневоленим братам. Відтак чудесно про недолю нашого народу і про боротьбу, яка велася з Польщею ще перед війною, підчас війни і зараз. Український нарід провадив борбу і провадить дальше і не спічне, бо се борба на життє і смерть. Згода немислима з Польщею, яка сягає по наші корінні землі. Цілий нарід домагається признання незавимості України. За сим згадав і про Галич, про його славу колишню, про богатства та про другий город — Володимир Волинський. Про дикі монгольські азійські племена, що раз-враз нищили наш край, котрий предки наші завзято боронили і котрий ми тепер боронити мусимо від Польщі-наїзниці. Чудесно, як то Польща колись нашу шляхту винищила, як переслідувала нашу церкву, як виаредоввала польські дідичі жидам наші церкви, так що на Великдень, коли нарід зібрався віддати Богу честь і хвалу, мусів ждати під церквою, доки не приїде жид з ключем, аби її отворити. Відтак звернув бесіду на наше життє народне за часів Австрії та на борбу в тім часі з Польщею. Довідалися ми, що 1914 р. була велика маніфестація наших Січий і Соколів у Львові. А наш поет І. Франко, умираючи, передав тестамент цілому нашому народови, в якім заграває до борби витривалої і потішає, що час дуже близкий визволення нашого народу. Чуємо дальше про обнятє власти Українцями в Галичині, про вибір Національної Ради й про 250.000 галицьку армію та трудности, з якими приходило удержувати так поважне число жовнірів. Бачимо наче живий образ завзятої боротьби того галицького неустрашимого жовніра; як наступ коло Чорткова, наступ на більшовиків, а опісля доходить сумні для нас слова, що 25.000 українського жовніра вигинуло на тиф. Як генерала Тарнавського поставлено під суд, а опісля увільнено, бо не було в нім жадної вини. Врешті доходять до наших ушій страшні звірства, яких допускались і допускаються вражі Ляхи на нашім населенню. Вкінци бесідник зазначує рішучо, що коли аліянти не вирішать для нас справи Східної Галичини, то нам самим треба взятися за вирішенне.

Наконець ухвалено одноголосно резолюції: 1) що ми всі годимося на правительство д-ра Е. Петрушевича; 2) що доки нас стати, будемо старатися се правительство підпомагати, чи то матеріяльно чи морально; 3) вислати до Департаменту Стейту на руки секретаря Гюза телеграму з протестом проти окупації Східної Галичини Ляхами, як також другу телеграму до Ліги Народів у Женеві з тимсамим проченнєм.

За сим залунала пісня „Не пора" і всі присутні одушевлені розійшлися домів.

На бонди зложено $630.

БРУКЛИН, Н. Й.

Нашим большевикам не ведеться.

Минуло з місяць часу, як один червоний мальчик утікав зпід нашої церкви при 5-тій улиці. Здавалося, що та большевицька зараза вже десь винеслася на Лейбове лоно, аж тут трафилася друга така подія, ще цікавійша.

В неділю, 16. жовтня б. р., коло 1-шої години пополудни, виходять люди з церкви і бачать на хідники якусь двометрову фігуру, котра держить в одній руці жидівське пальто, а в другій оберемок червоної літератури.

Приступає той великан близше до людей і зачинає роздавати якісь програми, щоби рятувати голодуючі „Щоденні Вісти". Видно було по нім, що і сам голоден, бо тонкий, як мотовило. Не встиг він ухвати силоміцю одну програму виходячому з церкви Українцеви, як приступив до него один член Комітету та попросив його, щоби він забрався, відки прийшов. Большевицький комісар не хотів послухати доброї ради, так його відозви опинилися вмить у руках другого комітетового. Хабиястий пахолок Лейби Троцького, мабуть у свою фізичну силу, замахнувся рукою, щоби вдарити згаданого комітетовця, аж тут один зі свідомих Українців, старший віком чоловік, як не заїде комісарови межи очи! Він повалився на землю, мов гнила колода, а кількох Українців кинулося на него та стали обкладати його обцасами. Він кричав і ревів, аж посинів, а нарешті зачав плакати і проситися, щоби люди дали йому спокій, а він уже більше не буде туди ходити, поки буде у Брукліні. Та люди не питали на ті просьби, але практично вчили Лейбового наймита червоного комунізму, пригадуючи йому мир у Ризі. Не знаю, чи був би той комісар вийшов живий з рук розлючених людей, та тут один з гурту зачав просити: „Пустіть його. Він вже має досить; а тепер віддайте негідника в руки справедливости!" Комісар скористав з тої нагоди та зачав утікати, діставши по дорозі ще кілька копняків від тих людий, котрі стояли подальше.

От таку то гостину справили наші громадяни влізливому большевикови, котрий пхаєтся там, де його не кличуть і не потребують. Замітити годиться, що за втіканням ватажком дали драла і прості большевики, які стояли по рогах улиць.

Колиб так всі Українці гнали від себе большевицьку заразу, то неодин з побаламучених, бачучи народного гніву, навернувся б на праву дорогу і міг би ще стати пожиточним членом своєї суспільности.

Наочний свідок.

НЮ КЕСЛ, ПА.

Виказ закуплених бондів.

В нашій місцевости закупили галицькі державні бонди отсі Українці: Василь Мудрак, Онуфрій Вересюк, Андрій Ліско, Осип Мельник, Дмитро Булій, Марія Булій, Дмитро Олач, Василь Булій, Стефан Зімак і Павло Базилінський (всі по $5 — разом $50).

Отсі люди, хоч як малі бонди вони покупили, то всеж таки мають почутте до свого народу і видно, що вони хочуть скинути польське і московське ярмо та хочуть бути вільними. Коли ми відбували збори, то було заледви 9 людий, з котрих 4 зараз покупили бонди. А прочі покивали лише головами таї пішли собі до дому. Та воно не дивниця, бо то були прихильники ославленого Брриська.

Двох Українців закупили бонди пізнійше, а декотрі виступали проти бондів і говорили, що Петрушевич — то буржуазія, а Брриско — робітник (він працює на більшу хвалу шляхотської Польщі і большевицької Росії).

Тим Українцям, котрі закупили бонди своєї держави, честь і слава! А тим, котрі до українства не почуваються, хоч звуть себе Українцями, я не буду дорікати, бо вірю, що вони колись самі очутяться. Я радив би їм, аби вони вернулися до свого народу і себе самих спомагали. А коли будуть служити таких робітників, як Бриско, то все будуть скитальцями, все будуть ходити по чужих краях і ніде не будуть мати пристановиска — так як той вічний жид.

І ще раз кличу до всіх Українців в Ню Кесл, котрих тут є до 50, а заледви 10 купили українські Бонди Свободи. Прошу Вас, Браття дорогі! Підіпріть некучу справу свого рідного краю, купіть бодай один бонд своєї власної держави і верніться до свого рідного народу. Покайтеся завчасу, бо по смерти каяння нема!

Онуфрій Вересюк.

AMERICAN BLACK SEA LINE

Поспішна пасажирська лінія під американською флягою з Ню Йорку прямо до

ОДЕССИ

Вигідний і скорий
S. S. ACROPOLIS відходить
В СУБОТУ, 19. ПАДОЛИСТА
з Pier 34, Brooklyn, N.Y. о 12 в пол.
Найліпша страва і обслуга.
Голоситись:
AMERICAN BLACK SEA LINE,
21-24 State St., New York City.

HELP WANTED FEMALE

ЖЕНЩИНИ

Коли Ви задля певних віднесин не мали спромоги видвигнутись в життю, то тепер якраз трафляється Вам нагода се осягнути. Незалежно від сего, чим ви занималися попередно, у нас дістанете спромогу заробити 50 дол. і більше в неділю. Коли Ви заінтересовані мати добрий сталий дохід, то зголоситься до

п. Альмазова
поверх А
LE ROY SARGENT & CO. INC.,
9 East 40th St., New York.

Знанне англ. мови не вимагане.

ПЕКАРНЯ

на продаж в дуже відповідним місци в S. S., Pittsburgh, Pa. Межи українським, польським і словенським населенням. Ціна дуже приступна. 62-3

JOHN HANIAK,
613 CARSON STREET,
PITTSBURGH, PA.

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ — 97 АКРІВ ЗЕМЛІ З ЛІСОМ

в місті Woodbine, N. J., Cape May County, по 12 долярів за акр. 15 минут ходу від міста, в місті є 6 фабрик. Голоситься усно або письмно до: 95-

T. J. HEYCEY & CO.,
329 So. Fourth St., Philadelphia, Pa.

ФАРМА 90 АКРІВ, 40 акрів орної землі, 50 ак. доброго ліса і пасовиска, дім на 7 кімнат і другі забудовання, весь збір, 6 коров, 1 кінь, 200 курий, 3 безроги. Вся фармерська машинерія. Ціна $3.000, готівки $2.000. Голоситься до: **W. PASKA, 245 Court Street, Newark, N. J.** 58-63

ФАРМА НА СПРОДАЖ межи двома більшими містами, 165 акрів гарної землі і ліса, богато огородовини, потік. Дім з 10 кімнат з всіми потрібними меблями, 3 господарські будинки, комора, ледівня, 2 курники і много інших забудовань, 18 коров, 1 биг, 2 коні, 150 курий, вози, упряж, знаряди і машинерія. Продається по дуже дешевій ціні $4800.00, готівкою $2000.00. Також богато інших фарм. 60-69

S. KAPLAN,
276 Grand St., New York City

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

1) 11 акрова, 9 орного а 2 ліса, добрий дім і барна, корова, ялівка, безрога, кури і тульса фармерські. Від міста пів милі. Ціна $1.100 готівкою.

2) 47 акрова, добра земля (є і ліс) в добрім стані, дім і барна, корова і тульса фармерські. Від міста $1\frac{1}{2}$ милі, школа коло фарми. Ціна $1.100 готівкою.

3) 51 акрова фарма, земля урожайна (є і ліс), добрий дім, нова барна, 2 гарні коні, 2 корови, 2 ялівки, безроги, кури і тульса фармерські, вода гаряча в домі, школа коло фарми. Від міста $1\frac{1}{2}$ милі. Ціна $2.400, виплати $1.800 а решта на легкі сплати. Пишіть по інформації до: 60-62

JOHN KUPROWSKY,
P. O. Box 330, Little Falls, N. Y.

ФАРМА 118 АКРІВ

першої класи, земля, стайня на коні і корови нова, хата добра на 11 кімнат, вода в хаті і в стайни, велика шопа на знаряди рільничі, шопа на дрова, на вугле, димарня, 2 курники, хлів, всі будинки криті дахівкою, 45 возів сіна, 2000 бушлів вівса, 1000 бушлів соломи, 200 бушлів кукурудзи, 10 возів кукурузи, 400 бушлів бараболі, 150 курий, 7 свиней, 4 коні, 3 корови, 4 телят, 2 вози, косярка і грабарка до трави, машина до кошення збіжа, сівалка, млинок до чищення збіжа і машина до молочення і всі знаряди рільничі. Продається зі причин недуги за $12,500.00. Половина готівкою, а решта на сплату на 10 літ 5%. Самі будинки варта $8.000. Тут є около 150 фамілій Українців фармерів. Півмилі від цементованої дороги, 2 милі від міста. Голоситесь на адресу: 62-3

JOSEPH HOLOWATH,
R. D. 2, Hackettstown, N. J.
Питайте: John Ketcham Farm.

А ТІ Й ОЧКА ГАРНО СЯ ЇЙ СМІЮТЬ АЛЕ ВІД СЕРДЕНЬКА СЛЬОЗИ СЯ ЇЙ ЛЮТЬ.

Яка гарна ся пісонька, а як богато вона говорить в тих двох стрічках; говорить о гарній дівчині. Очками сміється але серцем плаче! Так радо дивиться на сей світ, тільки радість малаб з него, але серце її зболіле. Зболіле, бо бачить, бо чує, що її краса, її молодість не має довгої постоянности, коли в її нутрі, в тім найгоднійшим людським строю — жолудку, якась зміна. Нападають її корчі, тратить теплоту тіла, її лице блідніють. Признаки злі. А така молода!! Стільки надії, стільки жалю до будучности. Не плач серцем своїм дівчино дорога. Не плач! Втри сльози та живи весело. Ось Бокавоне Лічниче Гірке Вино поможе тобі. Воно є зложене з тих найлішних лічничих билин і з найліпшого виноградного вина. Уживай сей лік так, як написано на бутельці, а пічне сміятися тобі і серце а не лишень око. Продавають його в кождій аптиці або в ліпшій гросерні. А як би його там часом не мали, тоді заосмотрись в него від виробляючих його і пиши на адресу: **Bosak Manufacturing Company, Scranton, Pa.** А коли пересвідчишся про знаменитість того ліку, занесно будеш поручати його иншим женщинам а також і мущинам. (Adv.)

ПИСАННЯ ВИННИЧЕНКА.

Винниченко — се безперечно один з наших найвизначніших писателів. Його твори є дуже цінні так ізза інтересного змісту як також ізза оригінальних гадок. Варто їх читати! Ось вони:

Том І. Краса і сила та инші оповідання
Том II. Голота й инші оповідання
Том III. Боротьба й инші оповідання
Том IV. Кузь та Грицунь і инші опов.
Том V. Історія Якимового будинку й инші оповідання
Том VI. Рівновага. (Роман з життя емігрантів).
Том VII. По—Свій. (Повість).
Том VIII. Божки. (Продовження повісти „По—Свій").
Том IX. Босяк і инші оповідання
Том X. Чесність з собою. (Роман).
Том XI. Хочу й инші оповідання.

ВСІ ТОМИ ПО 90 ЦЕНТІВ.

Біля машини .... .10
Голод .... .10
Контрасти .... .10
Кузь і Грицунь .... .10
Записна книжка .... .15
Між двох сил. (Драма) .... .50

Замовлення і гроші належить слати на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 E. 7th St., New York, N. Y.

ПРИЯТЕЛЬ РОБІТНИКА
PAIN-EXPELLER
Торговельна марка Регістр. Уряду Злучених Держав.
Звісний понад 50 років.
Глядіть за торг. маркою ЯКОРА.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

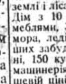
СТАНИСЛАВ ФУРКАЛЯ зволить зголоситися до Адміністрації „Свободи" по лист з краю від його сестри Домінеці Сашієвої, Вигнанка дольна, почта Чортків, Галичина. 61-62

НЮАРК, Н. ДЖ.

Отсим повідомляється всіх місцевих і позамісцевих членів (шеровців) Української Робітничої Т. Спілки під ч. 57-59 Beacon St., Newark, N. J., а щоби конечно найдали до дня 1-го грудня (Dec.) 1921 надіслали всі свої терміни точні адреси до: **W. Wagnytz, 59 Beacon St., Newark, N. J.** Члени місцеві можуть зайти кождого дня вечером до Робітничого Дому і подати адресу секр. Спілки. 60-62

Заряд Укр. Роб. Т. Спілки.

ГУСЯЧЕ ПІРЄ ПО РІДКІЙ НИЗЬКІЙ ЦІНІ

Видана щойно книжочка „Прямо з фабрики" розкаже Вам як можете набути сантарне піря, на ковдри, перини і подушки, продаване на фунти. Як хочете дешево дістати се піря, то напишіть до нас по книжочку і пробки піря. Висилаєсь даром. Пишіть сейчас до: **American Feather & Pillow Co., Desk F-27, Nashville, Tenn.**

ЗДЕРЖІТЬ ВИПАДАНЄ ВОЛОСЯ.

Терпиячі на випадання волося і других недуг скіри на голові звертайтесь до мене. Гарантую виліченне в коротким часі.

SONIA KURMAN,
11 Ridge Street, cor. Grand St., Tel. Drydock 3697, N. Y.

Год. приняття: від 10—1 п. і 3—9 в. Замісцеві можуть дістати мої медикаменти і інструкції почтою, присилаючи почтовий переказ або марки. **Ціна фляшки $1.35, в Канаду $1.50. Більша фляшка $2.50, в Канаду $2.75.**
59w—

НОВІ КНИЖКИ.

„Поза межами болю", др. Осипа Турянського .... .50
„Земля", повість Ольги Кобилянської, брошур. $1.25, в оправі $1.50
„Царівна", повість Ольги Кобилянської, брошур. $1.25, в оправі $1.50, в люксусовій оправі $2.00
„Скошена лілія", трагедия от. Й. Думича .... .50

Замовлення і гроші належить слати на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 E. 7th Street, New York, N. Y.

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ
Перший Український Хиропрактор
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить ріжні задавнені хороби так
МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН
Ню Йорк офіс: 335 E. 18th Street.
Понеділок, середа, четвер, пятниця від 10. рано до 7. веч.
В неділі від 10. до 1.
Нюарк (Newark) офіс: 3 Belmont Ave. (cor. Court St., коло церкви) вівторок і субота від 2-ої пополудни до 7. вечер.

ДР. К. Д. БІЛИК
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ
91 St. Marks Pl. (8. ул. і 1. евеню)
Ню Йорк, Н. Й.
Урядові год.: 9—12 рано, 6—8 веч.
Тел. Dry Dock 5143.

Телефон: Dry Dock 1118 і 3637
ДОК. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
50 St. Marks Pl. (8th St.)
коло Другої Евені
Приймає щоденно: 8—10 рано; 1—2 попол.; 6—8 вечер. У неділі і свята: 9—1 попол.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9 вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304 — 2nd AVENUE,
межи 17. а 18. улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.
ЛІЧИТЬ ВСІ ХРОНІЧНІ ЗАСТАРІЛІ СЛАБОСТИ МУЩИН
ЛІКАРСКА ПОРАДА ДАРОМ
Dr. ZINS
110 EAST 16th STREET, NEW YORK
Год. від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".